Nobels Fredssenter

ÅRSMELDING 2015

DET UMULIGE ER IKKE TUNISISK

Ouided Bouchamaoui, UTICA

Foto: Johannes Granseth

INNHOLD

DIREKTØREN HAR ORDET 5
KORT FORTALT 7
SAGT OM FREDSSENTERET 8
UTSTILLINGER 10
FASTE UTSTILLINGER 16
NOBELS FREDSSENTER 10 ÅR 20
ARRANGEMENTER 22
DAGENS DYNAMITT 24
SNIKTITT PÅ 2016 27
SPONSORER 28
STYRETS ÅRSBERETNING
Årsberetning 30
Utstillinger 34
Undervisningsopplegg for skoler 35
Arrangementer 36
Resultatregnskap 40
Balanse 41
Noteopplysninger 42
Revisors beretning 46

Foto: Johannes Granseth

DIREKTØREN HAR ORDET

2015 var et merkeår for Nobels Fredssenter. Vi feiret 10-årsjubileum med stor folkefest, offisielt besøk og mange jubileumsaktiviteter gjennom hele året. Vi feiret at det var ti år siden Oslo endelig fikk et museum tilegnet verdens mest prestisjefylte pris. Og vi feiret at Nobels Fredssenter på disse ti årene har etablert seg som en viktig kulturinstitusjon og som et av Oslos best besøkte muséer. I 2015 var publikumstallet rekordhøye 248 266. Fredsprisutstillingen 2014 om Malala og Kailash, som ble vist frem til november 2015, ble en av museets mest populære utstillinger noensinne.

I 2015 takket Nobels Fredssenter også av den direktøren som har stått ved roret i alle de ti årene museet har eksistert: Bente Erichsen. I løpet av sin direktørperiode har hun og det dyktige og engasjerte teamet på Fredssenteret bygd et hus fullt av historier og opplevelser. Jeg skylder Bente en stor takk for alt arbeidet og all omtanken hun har lagt ned, og som gjør at jeg kan overta en veldrevet og godt etablert institusjon – full av nye muligheter og potensial.

Foto: Johannes Granseth

Nobels Fredssenter er et spennende museum og opplevelsessenter, men det er også et spennende arkiv og en ressursbank for framtidas fred og konfliktløsning. Det er nettopp derfor det er så givende å jobbe akkurat her! Vi er med på å forvalte en historisk arv som går rett til kjernen av vår tids kanskje mest relevante og viktige spørsmål: Nemlig hvordan vi nå skal løse verdens konflikter, ruste ned og skape fred. Jeg gleder meg til å være med på å bringe denne arven ut til enda flere i årene som kommer. Et arbeid som er mulig takket være våre faste støttespillere Hydro, Telenor Group og ABB som gir oss rom for å skape spennende utstillinger og et ambisiøst programinnhold. Og ikke minst er dette mulig takket være alle de ansatte på Nobels Fredssenter, som med sitt engasjement, kunnskap og humør gjør dette til et sted der man blir litt klokere i hodet og litt varmere i hjertet.

Liv Tørres, direktør

Foto: Johannes Granseth

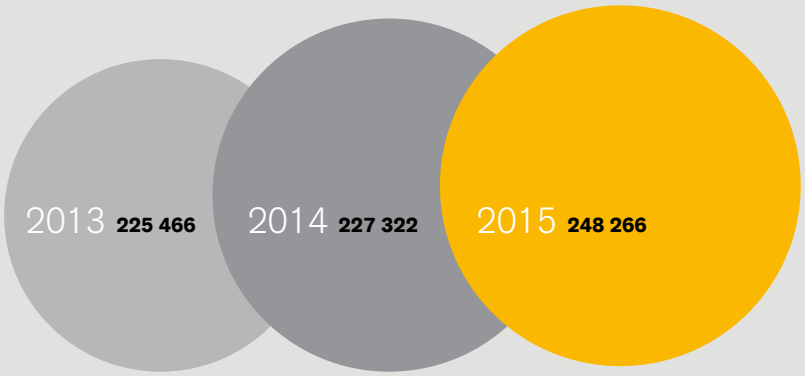
KORT FORTALT

De viktigste målgruppene for Nobels Fredssenter er skoleelever, barnefamilier, voksne i Oslo og Akershus og turister.

I 2015 hadde Fredssenteret 248 266 besøkende, noe som er et nytt rekordår for museet og en økning på 9 prosent sammenlignet med 2014. Besøkstallene for de tre siste årene viser en positiv trend.

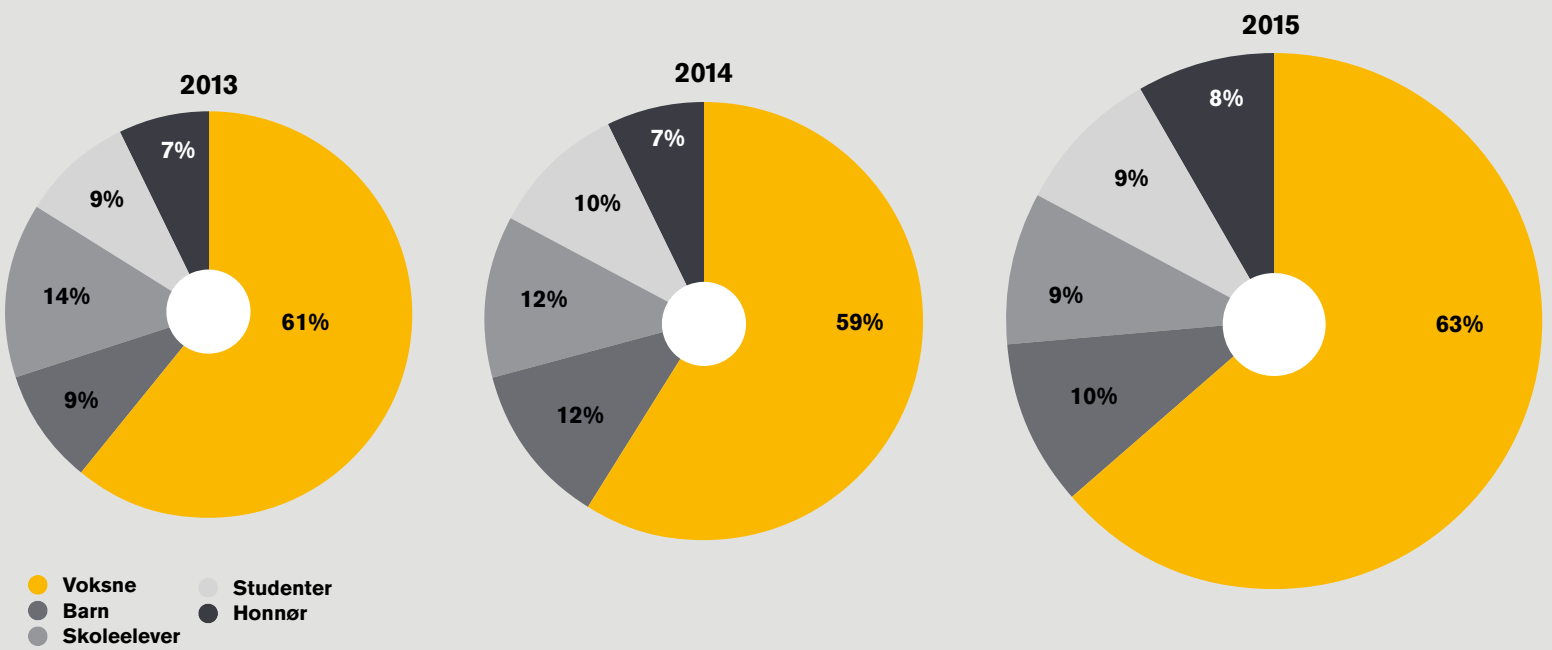
782 skolegrupper var på besøk og vi hadde 524 omvisninger for voksne, totalt 1 306 omvisninger og undervisningopplegg.

Nobels Fredssenter var åpent for publikum 329 dager i 2015 og 28 av disse dagene var det gratis adgang for publikum.

Besøkende: 248 266
Skolegrupper: 782
Omvisninger for voksne: 524
Utstillinger: 9
Arrangementer: 49

Besøkende som kjøper billett

DETTE SIER DE BESØKENDE:

«Interessant og lærerikt for hele familien» **Tripadvisor**

«Et senter fylt med ro og kunnskap» **Tripadvisor**

«Verdt et besøk! Fredssenteret, som ikke bare ligger midt på vakre Aker Brygge og speiler seg i vannet, er også et minneverdig museum. God miks av bilder og tekst, som tar opp aktuelle temaer. Her er det noe for alle!» **Tripadvisor**

"Wonderful experience – Spent almost 3 hours here and it was the best experience I had in Oslo. They charged for entrance frees but you will get more than you paid. Highly recommended to everyone who stops by Oslo.» **Tripadvisor**

"It is an excellent option and not the typical museum. The gift shop is incredible.» **Tripadvisor**

"One of the most moving photo exhibitions ever seen: #Targets by #HerlindeKoelbl, at #NobelPeace Centre.» **Twitter**

"A great place to feel inspired!!» **Tripadvisor**

«The heart of peace» **Tripadvisor**

"I was more impressed than I thought I would be.» **Tripadvisor**

"Highly recommend a visit to @NobelPeaceOslo at any time of year, such an inspiring place…» **Twitter**

"The @NobelPeaceOslo centre might just be the most inspirational place I've visited. #peace.» **@SamRSparrow, Twitter**

"Excellent exhibition @NobelPeaceOslo. But just as topical & thought provoking is the artwork outside as well.» **Twitter**

"What a place! Sure to hit home about awful things that happen in the world and makes you realize that there are some people who are brave enough to stand up for what they believe. Really interesting exhibition about the Tunisian Quartet who was awarded the Nobel Peace Prize in 2015. Well worth a visit.» **Tripadvisor**

DETTE SIER LÆRERENE

«Tusen takk for et supert undervisningsopplegg. Det var så gøy og lærerikt både for elevene og meg som lærer. Jeg skal tipse kollegaer om undervisningsoppleggene. Vi kommer gjerne på besøk igjen:)» **Lærer**

«Vi er kjempefornøyde med besøket! Det var veldig lærerikt og elevene storkoste seg! Helt topp at det var lagt opp til mye aktivitet uten at det mistet fokuset på læringen. Guiden var utrolig engasjert, flink med barna og faglig dyktig. Hun så hver enkelt elev og lot alle «slippe til» med sitt. Vi kommer absolutt til å besøke dere igjen! Tusen takk for strålende opplegg (faktisk noe av det beste jeg har vært med på som lærer)!» **Lærer**

«Fremragende omviser og svært vellykket veksling mellom elevaktivisering og informasjon.» **Lærer**

«Guiden fikk elevene engasjert, og hadde god kontakt med elevene. Jeg syns personlig at denne utstillingen var mindre interessant enn andre jeg har besøkt tidligere, men den ga noen ideer til ettertanke. Det eneste jeg har å utsette, er at det alltid er litt for knapp tid.» **Lærer**

«Formidleren klarte å engasjere elevene på en god måte. Veggen med portretter av soldater gjorde inntrykk.» **Lærer**

«Elevene fikk mulighet til å stille mange spørsmål, og guiden var flink til å aktivisere.» **Lærer**

Alle bilder, begge sider, Foto: Johannes Granseth

TARGETS

Nobels Fredssenters hovedsatsing i 2015 var fotoutstillingen *Targets* av den tyske fotografen Herlinde Koelbl. Gjennom flere år har hun besøkt militære treningsleire i 27 land og fotografert skyteskivene soldater bruker når de trener på å drepe. Koelbl har vært i Europa, USA, Midtøsten, Afrika, Asia, Kina, Russland, Tyrkia og Israel. Bare i Nord-Korea ble hun nektet tilgang. Fotografiene hennes viser hvordan fiendebilder blir skapt og endres over tid. Koelbl har også portrettert de som kan ende som levende mål i krig: Soldatene. En videoinstallasjon, lydspor med intervjuer og sitater fra Koelbls samtaler med soldatene følger bildene, og gir et innblikk i de krevende situasjonene soldatene står i.

Targets ble åpnet på Deutsches Historisches Museum i Berlin høsten 2014, og ble vist for første gang utenfor Tyskland på Nobels Fredssenter fra 25. september 2015.

– Jeg synes Fredssenteret er et veldig fint sted å vise dette prosjektet, sa fotografen selv. -Noen av fredsprisvinnerne ble kalt terrorister i begynnelsen, og budskapet deres handler om villigheten til å endre seg for å gjøre fred mulig. Hvem er terrorist, hvem er frihetsforkjemper? Alt avhenger av hvor du selv står.

Targets
Utstillingsperiode: 25.09.15–22.05.16
Besøkende i 2015: 55 822

Alle bilder: begge sider. Foto: Johannes Granseth

DEN TUNISISKE METODE

Fredsprisutstillingen 2015 handlet om den tunisiske Kvartetten for nasjonal dialog. Utstillingen fortalte historien om Tunisia under og etter den arabiske våren, og om veien fra kaos og opprør til ny grunnlov og frie valg. Fredsprisvinneren for 2015 er en kvartett som består fire organisasjoner som sammen tok på seg en meklerrolle da Tunisia sto på randen av borgerkrig i 2013. Ved tildelingen la Nobelkomiteen vekt på at prisen også er ment som «et håndslag til det tunisiske folk». Årets fredsprisutstilling, som er den ellevte i rekken ved Nobels Fredssenter, handler altså ikke om en person eller en organisasjon. Den handler om et samarbeid, et land og et folk.

Den tunisiske metode gir et innblikk i hvilken rolle Kvartetten for nasjonal dialog spilte i å få landet på rett kjøl.

Hva var deres metode, og hva kan vi lære av den? På oppdrag fra Nobels Fredssenter tolket fotograf Moises Saman den nye tunisiske Grunnloven i en fotoserie. Tunisia Live intervjuet lederne for de fire organisasjonene i Kvartetten og laget en videodokumentar om deres arbeid.

Utstillingen mottok støtte fra Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)/Norsk Industri. Den ble åpnet av fredsprisvinneren selv 11. desember 2015.

Den tunisiske metode
Utstillingsperiode: 12.12.15–27.11.16
Besøkende i 2015: 18 699

Foto: Johannes Granseth

1964 MARTIN LUTHER KING JR.

Høsten 2014 var det 50 år siden Martin Luther King jr. ble tildelt Nobels fredspris. Dermed var også Nobelkomiteens hemmeligholdte dokumenter angående denne legendariske fredsprisen tilgjengelig. Disse ble utgangspunktet for utstillingen *1964 Martin Luther King jr.*, som åpnet i september 2014 og ble stående til september 2015. Utstillingen viste hvem som nominerte King, andre kandidater til prisen, hvordan King ble vurdert av Nobelkomiteens konsulenter, reaksjoner på tildelingen og feiringen i Oslo. Utstillingen ble senere vist på Martin Luther King, Jr. National Historic Site i Atlanta, Georgia.

1964 Martin Luther King jr.
Utstillingsperiode: 24.09.14–27.09.15.
Besøkende totalt: 259 302. Besøkende i 2015: 194 531

Foto: Johannes Granseth

MALALA OG KAILASH

Malala Yousafzai og Kailash Satyarthi ble tildelt Nobels fredspris i 2014 for sin kamp for barns rettigheter. Fredsprisutstillingen 2014 viste denne kampen i fotografier og levende bilder. Familiebilder fra Malalas barndom sammen med fotojournalist Lynsey Addarios bilder av Talibans inntog i Swat-dalen illustrerte den modige skolejentas Malalas oppvekst. Lynsey Addario var med Kailash Satyarthi på aksjoner der barnearbeidere ble hentet ut og til sentrene der barna har fått et nytt liv. Etter Malala Yousafzais eget ønske var skoleuniformen hun hadde på seg da hun ble skutt i hodet av Taliban i oktober 2012, også en del av utstillingen.

Malala og Kailash
Utstillingsperiode: 12.12.14–25.11.15
Besøkende totalt: 269 735. Besøkende i 2015: 246 851

Foto: Norske Grønnsaker

DALAI LAMA

Nobels Fredssenter fylte 10 år i juni 2015 og Dalai Lama fylte 80 år i juli. Hva var vel mer naturlig enn å fortelle historien om hvem han var og hvordan han ble *Dalai Lama*? Hans barndom og oppvekst ble fortalt gjennom bilder og illustrasjoner laget av tegnerne i Norske Grønnsaker.

Dalai Lama
Utstillingsperiode: 28.05.15–28.02.16
Besøkende i 2015: 181 790

Foto: Johannes Granseth

PEACE AT WORK

I forbindelse med senterets 10-årsjubileum ble utstillingen *Peace at Work* laget. Den var et tilbakeblikk på høydepunktene fra alle tidligere Fredsprisutstillinger. Noe av det første som skjer etter kunngjøringen av årets fredsprisvinner, er at vinneren blir spurt om å delta i en fotoserie laget av en internasjonalt anerkjent fotograf på oppdrag fra Nobels Fredssenter. Fotografenes evne til å fange små og store øyeblikk har gitt oss bilder av Al Gore som balanserer en lang kvist på nesen, Tawakkol Karman i lykkelig lek med barna sine og en OPCW-våpeninspektør som tar på seg den livsviktige sikkerhetsdrakten. Slik kan fred se ut.

Peace at work
Utstillingsperiode: 11.12.2014–31.08.2015
Besøkende totalt: 195 651 Besøkende i 2015: 172 167

Foto: Johannes Granseth

1965 UNICEF

I 1965 ble Nobels fredspris for første gang gitt til noen som jobber for barns rettigheter. Femti år senere ble Nobelarkivene åpnet. Den lille utstillingen *1965 UNICEF* fortalte hvordan og hvorfor UNICEF fikk fredsprisen.

1965 UNICEF
Utstillingsperiode: 06.10.15 – 08.06.16
Besøkende i 2015: 50 524

Foto: Johannes Granseth

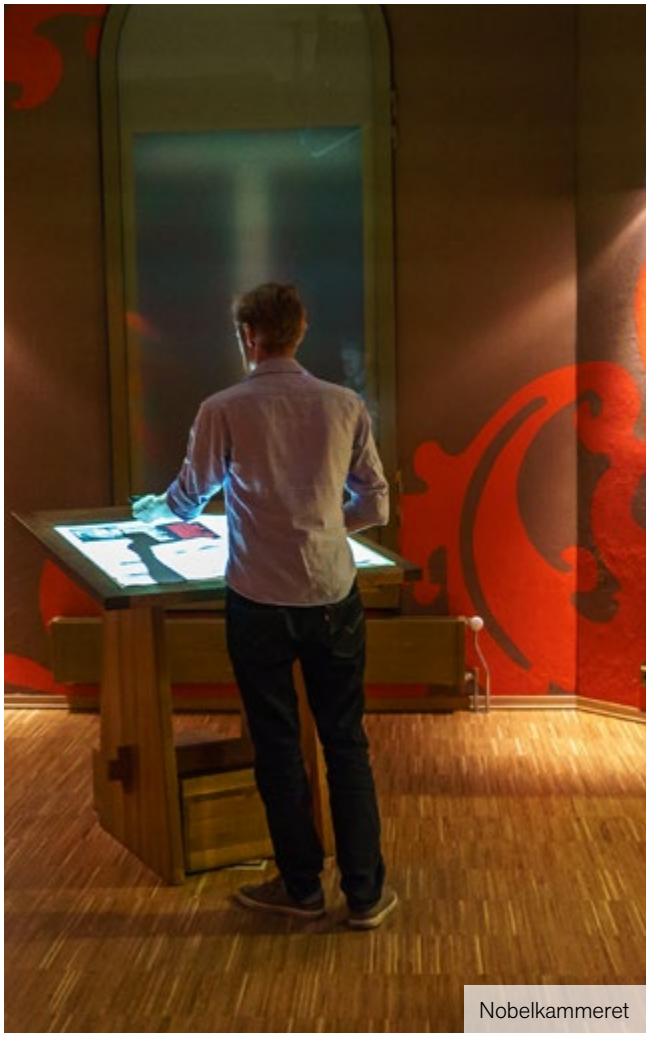

SER DU HVA JEG MENER?

Demokrati og ytringsfrihet stod sterkt i grunnlovsjubileet. I den lille utstillingen *Ser du hva jeg mener?* fikk man se ytringer fra barn over hele verden om skole, samfunn og opplevelser. Kunstnerne i utstillingen var barn og unge mellom 8 og 17 år fra Thailand, India, Iran, Kirgisistan, Egypt, Indonesia, Sri Lanka, Bangladesh, Tyrkia, Argentina, Kina og Japan. Ustillingen ble laget i samarbeid med Det Internasjonale Barnekunstmuseet.

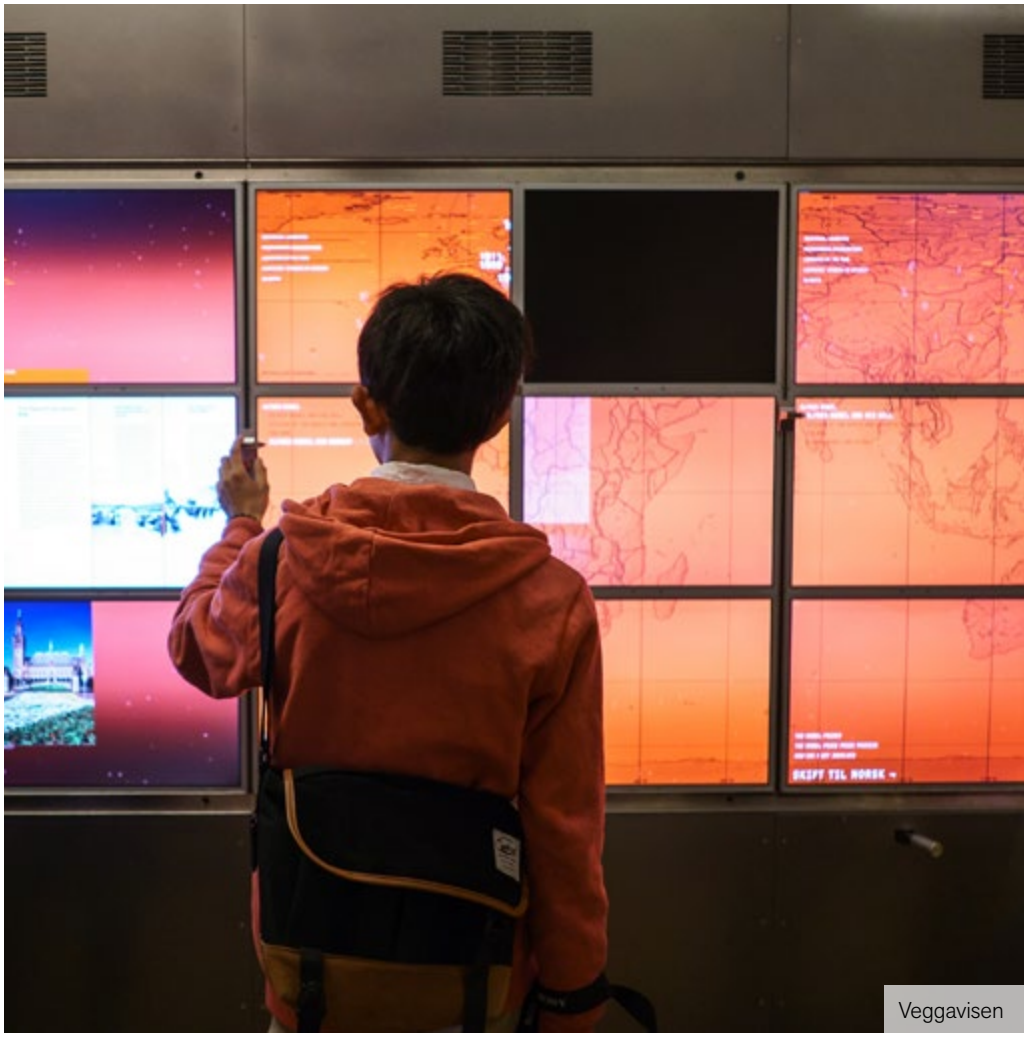
Ser du hva jeg mener?
Utstillingsperiode: 22.02.14–01.02.15
Besøkende totalt: 217 563. Besøkende i 2015: 9 820

Foto: Johannes Granseth

Nobelkammeret

Foto: Johannes Granseth

Veggavisen

Foto: Johannes Granseth

Nobels Hage

DE FASTE UTSTILLINGENE

Nobels Fredssenters faste utstillinger forteller historien om Alfred Nobel, Nobels fredspris og alle fredsprisvinnerne. I forbindelse med 10-årsjubileet i 2015 ble **Nobels Hage** og **Nobelkammeret** oppgradert.

Nobels hage omtales ofte som selve hjertet i Nobels Fredssenter. Her presenteres alle fredsprisvinnerne på hver sin skjerm, omgitt av tusen små lys. I forbindelse med oppgraderingen ble hele installasjonen revet og bygget opp på nytt. De fysiske elementene ble forsterket, softwaren oppdatert til dagens standard og hagen ble utvidet med ti ekstra skjermer og 60 ekstra strå. I tillegg ble hagen tilført en ny dimensjon i form av ti forskjellige lydkulisser. Hvert 15. minutt kan man høre autentiske opptak fra Nobelseremonien hvor én fredsprisvinner omtaler én eller flere andre. På den måten opplever man en slags dialog i rommet mellom fredsprisvinnere, uavhengig av tid og sted. Stemmene og opplevelsen forsterkes med dempet musikk og et spill av lys som brer seg gjennom rommet og forbinder de aktuelle vinnerne.

I **Nobelkammeret** ligger den magiske boken om vitenskapsmannen og oppfinneren Alfred Nobel. Her blir hans erfaringer og oppfinnelser levende. I forbindelse med oppgraderingen ble boka og alt teknisk utstyr skiftet ut og erstattet med nytt. Tekstene, bildene og animasjonene er fortsatt de samme, men lesbarheten er betydelig forbedret. Boken gir en opplevelse helt utenom det vanlige.

Den interaktive **Veggavisen** inneholder bilder, tekster og videoklipp om fredsprisvinnernes liv og arbeid, samt fakta om Nobels fredspris, fredsprisvinnerne og Nobelsystemet. Mer enn 2800 artikler, 1500 bilder og et hundretalls videoer og animasjoner kan hentes fram. Her kan publikum høre utdrag fra den berømte talen «I have a dream» av Martin Luther King jr., lese om hvorfor Malala og Kailash fikk fredsprisen i 2014 eller lære hvordan de selv kan engasjere seg for fred og menneskerettigheter.

Hvert år hyller Nobels Fredssenter årets fredsprisvinner ved å vise annonseringen av den nye pristakeren i den gullfargede ***Ærestunnelen***. Her kan også publikum se Christian Lous Langes fredsprismedalje fra 1921. Medaljen er utformet av Gustav Vigeland og har inskripsjonen «Pro pace et fraternitate gentium» («For fred og brorskap mellom mennesker»).

Foto: Johannes Granseth

Ærestunellen

Foto: Nobels Fredssenter

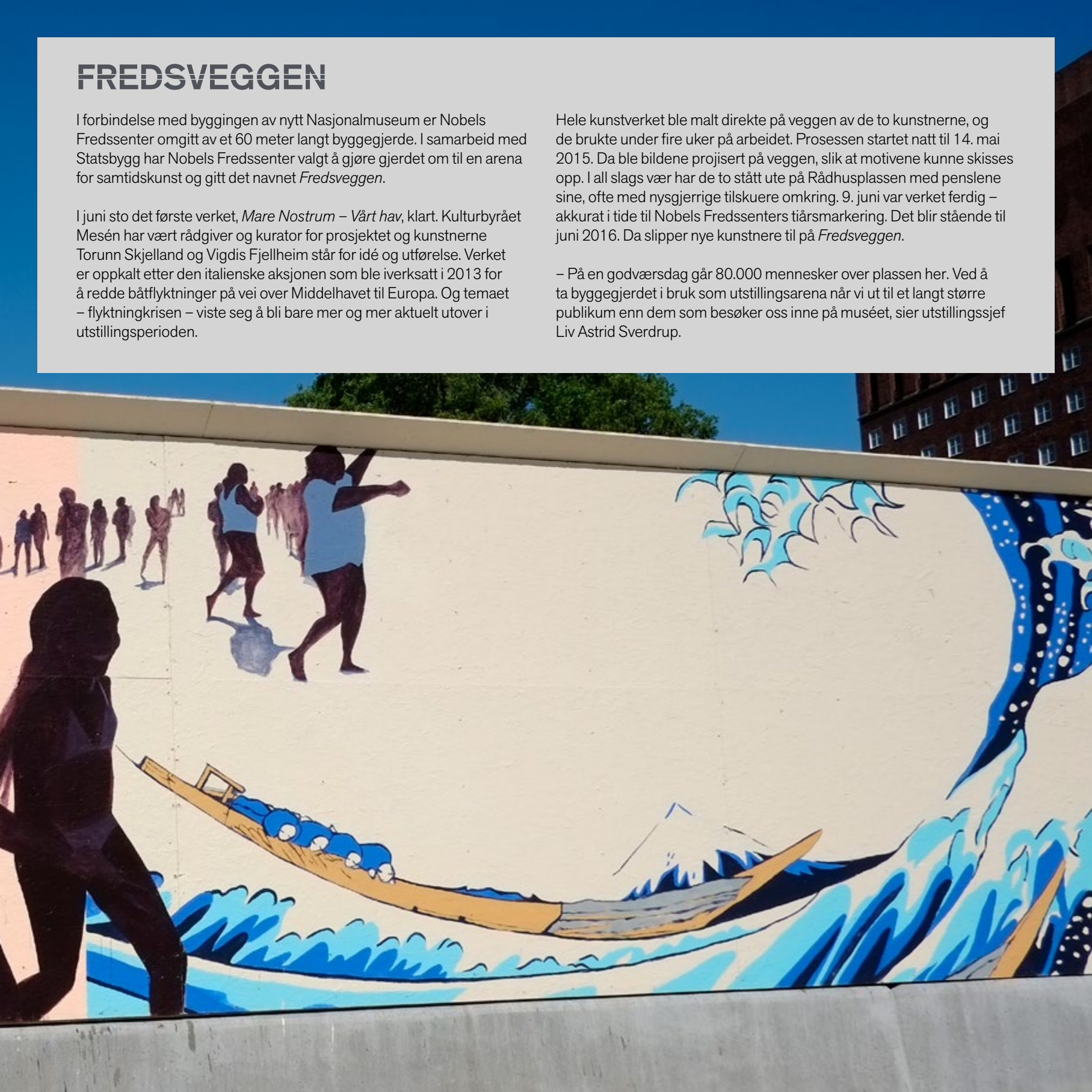
FREDSVEGGEN

I forbindelse med byggingen av nytt Nasjonalmuseum er Nobels Fredssenter omgitt av et 60 meter langt byggegjerde. I samarbeid med Statsbygg har Nobels Fredssenter valgt å gjøre gjerdet om til en arena for samtidskunst og gitt det navnet *Fredsveggen*.

I juni sto det første verket, *Mare Nostrum – Vårt hav*, klart. Kulturbyrået Mesén har vært rådgiver og kurator for prosjektet og kunstnerne Torunn Skjelland og Vigdis Fjellheim står for idé og utførelse. Verket er oppkalt etter den italienske aksjonen som ble iverksatt i 2013 for å redde båtflyktninger på vei over Middelhavet til Europa. Og temaet – flyktningkrisen – viste seg å bli bare mer og mer aktuelt utover i utstillingsperioden.

Hele kunstverket ble malt direkte på veggen av de to kunstnerne, og de brukte under fire uker på arbeidet. Prosessen startet natt til 14. mai 2015. Da ble bildene projisert på veggen, slik at motivene kunne skisses opp. I all slags vær har de to stått ute på Rådhusplassen med penslene sine, ofte med nysgjerrige tilskuere omkring. 9. juni var verket ferdig – akkurat i tide til Nobels Fredssenters tiårsmarkering. Det blir stående til juni 2016. Da slipper nye kunstnere til på *Fredsveggen*.

– På en godværsdag går 80.000 mennesker over plassen her. Ved å ta byggegjerdet i bruk som utstillingsarena når vi ut til et langt større publikum enn dem som besøker oss inne på muséet, sier utstillingssjef Liv Astrid Sverdrup.

Alle bilder: begge sider: Foto: Johannes Granseth

NOBELS FREDSSENTER 10 ÅR

Nobels Fredssenters tiårs-jubileum ble markert gjennom hele året, med et ekstra rikholdig program og utgivelsen av en egen jubileumsbok i norsk og engelsk versjon. *Oppdrag fred | Peace at Heart* ble en kavalkade i ord og bilder over senterets første ti år.

Høydepunktet i jubileumsåret var en storslått feiring i juni – en feiring som foregikk over to dager. For da Nobels Fredssenter skulle invitere til bursdag var det en selvfølge å invitere de personene som hadde vært viktige ved oppstarten og i arbeidet siden: Kongehuset, regjeringsmedlemmer, stortingspolitikere, sponsorer, Nobelstiftelsen - og selvfølgelig fredsprisvinnere. Det måtte bli et selskap med rød løper, offisielle taler og alt som hører til.

Men det var minst like viktig å feire sammen med alle dem som senteret er til for, nemlig publikum: Turister og Oslo-folk som engasjerer seg i utstillinger og arrangementer, og, ikke minst, alle barna som er innom enten med barnehagen, skolen eller familien sin. Derfor ble løsningen en bursdagsfeiring i to deler: Først en skikkelig, gratis folkefest utenfor senteret, der hele byen var invitert, og så en offisiell, lukket markering.

Lørdag 6. juni ble huset pyntet med flagg og bannere, og plassen foran Nobels Fredssenter ble forvandlet til et festivalområde med telt fulle av familieaktiviteter. Til tross for at dagen startet med regn og vind ble arrangementet en stor suksess. Over 5 000 mennesker deltok, og det var stor pågang til alle aktivitetene. Responsen fra publikum var overveldende positiv.

Den offisielle markeringen fant sted 10. juni. Hans Majestet Kong Harald var tilstede, statsminister Erna Solberg holdt hilsningstale og fredsprisvinnerne Shirin Ebadi og Kailash Satyarthi deltok i programmet. I sin tale la statsminister Solberg vekt på at Nobels Fredssenter har utviklet seg til en levende arena for debatt og diskusjon om de viktigste sakene i verden. «Takk for at dere hjelper oss å holde fokus på det som er viktig. At vi alle er innbyggere av den samme verden. At det som påvirker deg, påvirker meg.»

Direktør Bente Erichsen oppsummerte de ti første årene av virksomheten slik i et intervju med NRK Dagsrevyen: «Jeg tenker at vi har lykkes rett og slett. At vi har nådd de drømmene vi hadde og de målene vi satte oss.»

ARRANGEMENTER

Arrangementsavdelingen gjennomførte 49 større arrangementer med til sammen 23 798 besøkende i 2015.

Jubileet, som ble feiret over to dager, var det største løftet senteret gjorde på arrangementssiden i 2015. Som et ledd i jubileumsmarkeringen ble det også arrangert debatter hver torsdag ettermiddag fra primo april, under vignetten *Dagens dynamitt*.

Redd Barnas årlige fredsprisfest ble feiret med direktesendt konsert der fredsprisvinnerne var til stede. Under seremonien i Rådhuset var det åpent hus på senteret, som ble fylt til randen av feststemte tunisiere.

Det gode samarbeidet med *Oslo World Music Festival* og *Mela*-festivalen fortsatte. Både *Turist i egen by* i april og *Kulturnatt* i september var meget vellykkede arrangementer.

Foto: Johannes Granseth

24. september: Åpning av utstillingen *Targets*

Foto: Johannes Granseth

11. desember: Åpningen av Fredsprisutstillingen 2015 *Den tunisiske metode*

Foto: Erik Thallaug / Plan Norge

10. oktober: Feiring av fredsprisvinneren med foredrag av lederen for Noblekomitéen Kaci Kullmann Five

Foto: Ken Opprann

9. juni: Åpningen av kunstverket *Mare Nostrum - Vårt hav* på Fredsveggen

Foto: Marit Gustavsen

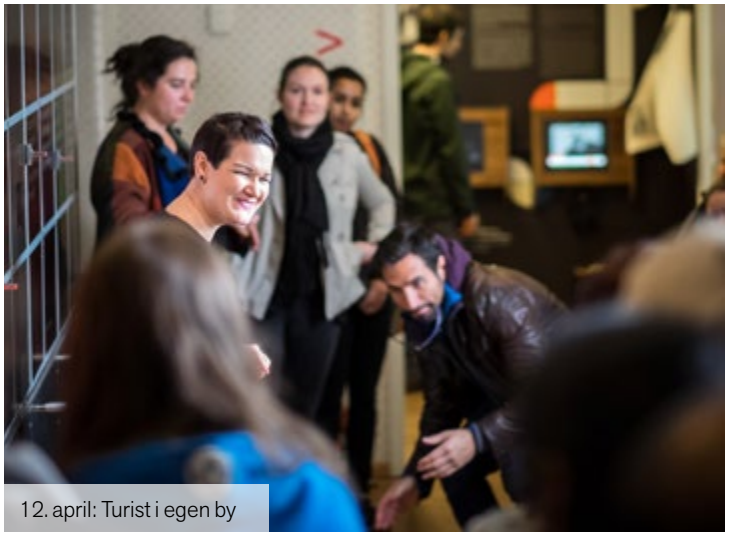
15. august: Melafestivalen

Foto: Johannes Granseth

10. desember: Direkteoverføring av fredsprisseremonien fra Oslo rådhus.

Foto: Johannes Granseth

12. april: Turist i egen by

Foto: Henriette Bøe Nilsen

30. mai: Nobels Fredssenter på Miniøya.

Foto: Johannes Granseth

6. oktober: Åpning av utstillingen *1965 UNICEF*

Foto: Johannes Granseth

28. mai: Åpning av utstillingen *Dalai Lama*

Foto: Thomas Rost Stenerud

DAGENS DYNAMITT

Som et ledd i feiringen av senterets 10-årsjubileum lanserte Nobels Fredssenter våren 2015 debattserien *Dagens dynamit*. Oppkalt etter oppfinnelsen til Alfred Nobel skulle det være en serie med debatter og samtaler med «smell» i, som skulle ta opp aktuelle problemstillinger knyttet til krig, fred og konfliktløsning. Til grunn for satsingen lå et ønske om å etablere Nobels Fredssenter som en av byens viktige arenaer for samfunnsdebatt. At Nobels Fredssenter i 2014 hadde overtatt driften av kaféen Alfred, gjorde det mulig å invitere til debatter i uformelle omgivelser og samtidig tilby servering.

Det ble gjennomført 17 *Dagens dynamitt*-arrangementer i 2015, 6 om våren og 11 om høsten. Antall publikummere varierte, med et gjennomsnitt på ca. 80. Ved stor interesse ble debattene flyttet ut i Ankomsthallen for å få plass til flere. Blant de best besøkte arrangementene var de som ble gjort i samarbeid med andre aktører, som Den norske Atlanterhavskomité, Helsingforskomitéen og Norsk folkehjelp.

Interessen for arrangementene var økende utover høsten 2015, og tilbakemeldingene fra publikum har vært gode. Nobels Fredssenter ønsker å fortsette satsingen på debatt og aktuell samtale også i 2016 og dermed befeste sin posisjon som møteplass for konstruktiv meningsutveksling.

Foto: Johannes Granseth

Foto: Johannes Granseth

Foto: Johannes Granseth

EN SNIKTITT PÅ 2016

Ytringsfrihet kommer til å stå i fokus for Nobels Fredssenters største satsinger i 2016. I juni åpner *Den farlige prisen*, en utstilling om den tyske varsleren Carl von Ossietzky. Fredsprisen som ble tildelt ham i 1935 er en av historiens mest kontroversielle, men har blitt stående som en av de viktigste og riktigste. Med denne utstillingen ønsker Nobels Fredssenter å gi Ossietzky den plassen han fortjener i rekken av ikoniske fredsprisvinnere.

I juni står også et nytt verk ferdig på *Fredsveggen* utenfor museet, også dette en hyllest til personer som har ofret mye for å bruke sin ytringsfrihet. Verket heter *Unknown Numbers* og er malt av Shwan Dler Qaradaki og Johannes Høie.

Syria er mitt eneste hjem

Flyktningkrisen har i stadig større grad satt sitt preg på nyhetsbildet det siste året. I mars 2016 er det fem år siden krigen i Syria brøt ut. I den anledning åpner Nobels Fredssenter en utstilling om livet som flyktning sett gjennom barns øyne. Med sine egne bilder og i korte videodokumentarer forteller syriske barn om livet som flyktning i Libanon og om savnet av hjemlandet.

Debatter og samtaler

Nobels Fredssenter fortsetter sin satsing på debatter og samtaler også i 2016. Annenhver torsdag kl. 18.00 åpnes Ankomsthallen eller kaféen Alfred for publikummere som ønsker å høre om aktuelle temaer knyttet til krig, fred og konfliktløsning. Målet er å gjøre muséet enda mer aktuelt og attraktivt for et engasjert publikum.

Foto: ABB

Foto: Kilian Munch

Foto: Kilian Munch/ Telenor

Foto: Audun Braastad/ NTB Scanpix

SPONSORER 2015

Hjertelig takk til våre hovedsponsorer og samarbeidspartnere!
Nobels Fredssenter har gjennom året hatt et meget godt samarbeid med hovedsponsorer og partnere; Telenor Group, Hydro og ABB.

Telenor Group
Telenor er blant verdens største tilbydere av digitale kommunikasjonstjenester. Konsernet er også en ledende mobiloperatør med mer enn 200 millioner kunder og 36 000 ansatte i 13 land i Europa og Asia.

«Vår visjon er å bidra til å styrke de samfunnene vi er en del av, ved å legge til rette for at flest mulig kan kommunisere på tvers av alle typer grenser. Det er slik vi skaper verdier, men det er også slik vi skaper forståelse, samhandling og sameksistens. Samarbeidet med Nobels Fredssenter er en kilde til inspirasjon for alle oss i Telenor, fordi vi dypest sett driver med noe av det samme: dialog.»

– Konsernsjef i Telenor, Sigve Brekke

Hydro
Hydro er et globalt aluminiumselskap med produksjon, markedsføring og handelsaktiviteter i hele verdikjeden fra bauksitt, alumina og energi til framstilling av primærmetall og valsede aluminiumprodukter, samt resirkulering.
«Vi i Hydro er stolte av vårt mangeårige partnerskap med Nobels Fredssenter. Fredssenteret reflekterer mot, respekt og målrettethet, som er grunnleggende verdier for Hydro»

– Konsernsjef i Hydro, Svein Richard Brandtzæg.

ABB
ABB er et verdenomspennende og ledende selskap innen kraft- og automasjonsteknologi, som gjør det mulig for kundene å øke produktiviteten samtidig som man reduserer miljøpåvirkningen. I Norge har selskapet over 2300 ansatte, og internasjonalt har ABB-gruppen rundt 135 000 ansatte fordelt på ca. 100 land.

«For ABB er det en ære å få være en bidragsyter til Nobels Fredssenter. Vi er imponert over hvordan Nobels Fredssenter setter fokus på menneskerettigheter og konfliktløsning og på den måten bidrar til refleksjon, engasjement og debatt.»

– Administrerende direktør i ABB AS Steffen Waal.

ÅRSBERETNING 2015

Virksomhet
Stiftelsen Nobels Fredssenter er lokalisert på Vestbanen, Brynjulf Bulls plass 1, 0250 Oslo. Styret har i 2015 hatt følgende sammensetning:

Olav Njølstad, direktør, Nobelinstituttet, styreleder
Kaci Kullmann Five, rådgiver, nestleder
Olov Amelin, direktør, Nobelmuseet, Stockholm
Olav Aaraas, direktør, Norsk Folkemuseum
Siri Hatlen, selvstendig næringsdrivende

Nobels Fredssenter skal presentere fredsprisvinnerne og deres arbeid, Alfred Nobel, samt problemstillinger knyttet til krig, fred og konfliktløsning – gjennom utstillinger, filmer, seminarer og konferanser.

I 2015 feiret Nobels Fredssenter sitt 10-års jubileum. Et rikholdig program gjennom hele året, en storslått markering i juni, samt produksjon av jubileumsboken *Peace at Heart* gav ny energi til organisasjonen. En enestående innsats i alle avdelinger har ført til nye besøksrekorder med 248 266 besøkende. Sammen med gode partnere befester Nobels Fredssenter sin posisjon som et av de best besøkte museene i Oslo og Norge.

Styret takker hovedsponsorene Hydro, Telenor Group og ABB for støtte og begeistring, uten dem ville vi ikke nådd våre ambisiøse mål.

Senteret har hatt en stabil økonomi også i 2015. Det arbeides fortsatt med å sikre en langsiktig bærekraftig økonomisk situasjon.

Publikum
De viktigste målgruppene for Nobels Fredssenter er skoleelever, barnefamilier og voksne i Oslo/Akershus samt turister. Fredssenteret når ut til et bredt lag av befolkningen i inn- og utland med barn, studenter og skoleelever (28 %), besøkende med Oslo Pass (21 %), honnør (8 %) og øvrige voksne (43 %).

Totalt antall besøkende i 2015 var 248 266. Dette er en økning på 9 % sammenlignet med 2014. Av disse løste 144 424 billetter, herav 13 994 barn, 13 807 skoleelever, 13 018 studenter og 11 344 honnør.

Det var 782 skolegruppebesøk og 524 omvisninger for voksne, totalt 1 306 omvisninger og undervisningsopplegg.

I 2015 var senteret åpent for publikum 329 dager. I 28 av disse dagene var det gratis adgang for publikum, med hovedvekt på perioden 10.–30. desember, i tilknytning til fredsprisutdelingen. Skolegrupper har alltid gratis adgang, og arrangements-programmet (Dagens dynamitt, debatter, konserter, utstillingsåpninger) var også gratis for publikum.

Styret sier seg meget godt fornøyd med publikumstallet.

Utstillinger
Nobels Fredssenter hadde i 2015 et bredt utstillingsprogram med satsning på dokumentarfotografiet, samtidskunst og animasjon. Programtilbudet har gjennom året vært særlig rettet mot barn og unge:
Fredsprisutstillingen 2014 – Malala og Kailash
Targets – dokumentarfotoutstilling om hvordan fiendebilder skapes
Mare Nostrum – Vårt hav – om flyktningkatastrofen i Midtøsten, på byggegjerdet utenfor fredssenteret
1964 Martin King jr. – om fredsprisvinneren fra 1964
1965 Unicef – om fredsprisvinneren i 1965
Ser du hva jeg mener – barns ytringer gjennom egne kunstverk
Dalai Lama – en tegnet utstilling i anledning Dalai Lamas 80-årsdag
Fredsprisvinnerutstillingen 2015 – Den tunisiske metode
Peace at work – en vandreutstilling om de ti siste års fredsprisvinnere.

Fornyelsen av Nobels Fredssenter
Nobels Fredssenter gjennomførte i 2015 en omfattende og nødvendig fornyelse av Nobels Hage og boken om Alfred Nobel. Det var satt av kr 10 000 000 til fornyelsen, som ble gjennomført i hht til budsjett, sammen med de ansvarlige for det opprinnelige konseptet i Nobels Fredssenter, den britiske arkitekten David Adjaye og den amerikanske designeren David Small.

Arrangementer
Arrangementsavdelingen gjennomførte 49 større arrangementer med til sammen 23 798 besøkende, inkl. seminarer, konserter, utstillingsåpninger, sponsorarrangementer.

10-årsjubileet ble markert med en storstilt feiring i juni, med folkefest og offisiell mottakelse. Folkefesten foregikk i hovedsak utenfor senteret og var særlig rettet mot familier, over 5 000 personer deltok. På den offisielle mottakelsen 10. juni deltok fredsprisvinnerne Shirin Ebadi og Kailash Satyarthi. Statsminister Erna Solberg holdt tale og H.M. Kongen var til stede.

Det ble arrangert debatter hver torsdag ettermiddag fra primo april, blant annet i samarbeid med Den norske Helsingforskomite, Den norske Atlanterhavskomite og Norsk Folkehjelp.

Det gode samarbeidet med Oslo World Music Festival og Mela-festivalen fortsatte. Redd Barnas årlige fredsprisfest ble flyttet inn til Toghallen i 2015, med direktesendt konsert der fredsprisvinnerne var til stede. Både Turist i egen by i april og Kulturnatt i september var meget vellykkede arrangementer.

Kafé Alfred
Nobels Fredssenter tok over driften av Alfred i 2014, i første omgang med en prøvetid på tre år. Alfred har stått for daglig kafédrift og servering ved egne arrangementer og selskaper. De økonomiske resultatene har vært svakere enn forventet i 2015, og styret har bedt administrasjonen se på mulige andre løsninger.

Butikk og resepsjon
Butikken hadde en omsetningsøkning på 44 %, til 3 797 936 kroner. 11 av årets 12 måneder gav rekordomsetning og butikken fikk et netto overskudd for første gang – på 600 000.

Informasjon
Nobels Fredssenter ble omtalt i 716 saker i nasjonale medier og 1 499 i internasjonal presse i 2015. I nasjonal presse ble det publisert flest saker i forbindelse med Nobeluken i desember. En betydelig del av den internasjonale pressedekningen dreide seg om prosjektet Handshake for Peace/FIFA.

Nobels Fredssenter har hatt stor aktivitet på Facebook, Twitter og Instagram i 2015. Sommeren 2015 ble engelsk og norsk Facebook-side slått sammen og den nye siden hadde over 12 000 følgere.

Formidling
Totalt 783 skolegrupper (13 807 elever) deltok på undervisningsopplegg og omvisninger i 2015. Tilbudet til skolene var gratis og ble fortløpende evaluert på bakgrunn av skolenes tilbakemeldinger. Sjiraffen Fred og tukanen Toca Loca er pedagogiske hjelpere i øvrige tilbud til barn.

Mangfold og integrering
Nobels Fredssenters varierte program nådde ut til et mangfold av befolkningen, og gav publikum like muligheter til deltagelse, uavhengig av faktorer som sosioøkonomisk, kulturell eller religiøs bakgrunn, eller funksjonsevne. Det beste tiltaket for å jevne ut forskjeller har vært tilbudet om gratis undervisningsopplegg og gratis adgang til alle skoler og voksenopplæringskurs, samt tilrettelagte omvisninger for spesielle grupper fra f.eks. skoler og asylmottak, dessuten 30 dager med gratis adgang for alle.

Sponsorer
Nobels Fredssenter har gjennom året hatt et meget godt forhold til sine hovedsponsorer og partnere, Hydro, Telenor Group og ABB, samt Det Norske Myntverket som har vært prosjektsponsor for Fredsprisutstillingen 2014 Malala og Kailash. Som følge av korrupsjonsskandalen i FIFA, ble avtalene med FIFA og Norges Fotballforbund avviklet i september 2015 etter et enstemmig styrevedtak. LO og NHO/Norsk Industri gav Nobels Fredssenter en gave til produksjon av Fredsprisutstillingen 2015 Den tunisiske metode i desember 2015.

Salg og markedsføring
Nobels Fredssenter har markedsført sine tilbud til alle senterets målgrupper, med særlig fokus på Oslopublikummet. Samarbeidet med Visit Oslo og reiselivsnæringen har vært meget godt, særlig ga deltagelse i Visit Oslos publikasjoner, Oslo Pass-ordningen etc. resultater med en økning i antall besøkende med Oslo Pass på hele 18 %.

Drift
Publikumsavdelingen ved vertene har bidratt aktivt til det høye besøkstallet og publikums tilfredshet med Nobels Fredssenter.

Samarbeidet med Statsbygg har vært godt, både når det gjelder vedlikehold av bygg og arbeidsfordeling.

Byggearbeider i tilknytning til det nye Nasjonalmuseet på Vestbanetomten har påvirket driften, og det har vært nødvendig å innføre tiltak rettet mot både publikum og ansatte på grunn av støy, rystninger og visuell sjenanse. Samarbeidet med Statsbygg har også i denne forbindelse vært godt.

Bemanning og personell
Stiftelsen har i 2015 hatt 17 heltidsansatte kvinner og 9 heltidsansatte menn, samt 25 deltidsansatte kvinner og 14 deltidsansatte menn. Pr 31.12.2015 var det 62 ansatte fordelt på 34,5 årsverk.

Direktør Bente Erichsen sluttet 31. desember etter å ha ledet Nobels Fredssenter siden før åpningen i 2005. Styret ansatte Liv Tørres som ny direktør, og hun tiltrådte 1. januar 2016.

Arbeidsmiljø og likestilling
Stiftelsen har et godt arbeidsmiljø, når en ser bort fra ulempene tilknyttet byggingen av Nasjonalmuseet. Enkelte medarbeidere har i større grad arbeidet hjemme.

Arbeidsmiljøutvalget hadde fem møter i 2015, og det var fire allmøter.

Sykefraværet var på 653 dagsverk, 7,3 % av avtalte arbeidsdager. Dette er en økning fra 7 % i 2014. Langtidsfravær (fravær over 16 dager) utgjør 391 arbeidsdager. Det var tre mindre arbeidsskader i 2015.

Styret konstater at det er flere kvinner enn menn på Nobels Fredssenter, og tilstreber en kjønnsbalanse. Det er full likestilling når det gjelder lønns- og avansements-muligheter.

Ytre miljø
Nobels Fredssenter forurenser ikke det ytre miljø.

Fortsatt drift
Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift, og at denne forutsetningen er til stede. Styret vurderer det også som sannsynlig at stiftelsen vil fortsette å motta tilskudd i det omfang som er nødvendig for fortsatt drift.

Redegjørelse for årsregnskapet
Inntekter fra billettsalg var i 2015 på kr. 4 230 165, og omsetning i butikken var på kr. 3 797 936.

Ordinært driftstilskudd fra Kulturdepartementet utgjorde totalt kr. 29 519 000 .

Sponsoravtaler ble inntektsført og innbetalt i henhold til avtalenes beløp. Totale bokførte sponsorinntekter i 2015 var kr. 12 000 000.

Husleiekostnaden til Statsbygg inkludert driftskostnader bygg utgjorde ca.
kr. 8,5 mill., og var redusert med 5 768 182 på grunn av byggingen av Nasjonalmuseet.

Stiftelsen Nobels Fredssenters årsregnskap for 2015 viser et overskudd på 1 740 793 og er ført mot annen egenkapital. Overskuddet er i tråd med stiftelsens planer om fornyelse av faste installasjoner.

2015 var et godt år for Nobels Fredssenter med tanke på aktiviteter og publikumsbesøk.

Framtidsutsikter
Det er fremdeles ikke tatt noen avgjørelse om Nobels Fredssenter får bli på Vestbanen, slik senteret selv ønsker. Med bortfall av sponsorinntekter (FIFA) vil 2016 bli et krevende år, men med unntak av egen kafédrift, mener styret at det er viktig å opprettholde drift, vedlikehold og utvikling som planlagt for å skape et mest mulig attraktivt fredssenter de nærmeste årene. Styret gjennomfører våren 2016 en strategiprosess i samarbeid med ny ledelse.

Styret arbeider for å komme frem til en bærekraftig løsning for Nobels Fredssenters fremtid i dialog med Kulturdepartementet og Oslo Kommune.

Oslo, 20. april 2016
Styret i Nobels Fredssenter

Olav Njølstad
styreleder

Kaci Kullmann Five
styrets nestleder

Olov Amelin
styremedlem

Olav Aaraas
styremedlem

Siri Hatlen
styremedlem

Liv Tørres
adm. direktør

UTSTILLINGER:

Fredsprisutstillingen 2014: Malala og Kailash (11.12.14–25.11.15). Utstillingen ble først vist i en stor versjon i Toghallen, og deretter i Galleriet i en noe mindre utgave. Malalas uniform har vært en viktig del av utstillingen og ha fått stor oppmerksomhet hos publikum.

Targets – av fotografen Herlinde Koelbl (24.09.15–22.5.16). I samarbeid med den tyske fotografen Herlinde Koelbl viste vi fotoutstillingen Targets om hvordan fiendebilder blir skapt og endres. Utstillingen var årets store dokumentarfoto-satsing.

Mare Nostrum – Vårt hav (10.06.15–03.04.16). Et samtidskunstverk om flyktningkatastrofen i Middelhavet. Vi har i 2015 tatt i bruk byggegjerdet foran Fredssenteret og skapt den om til en ny arena for samtidskunst. Målet er å nå ut til et enda større publikum i Oslo. Prosjektet er utviklet i samarbeid med Statsbygg og Kulturbyrået Mesen. Det første verket *Mare Nostrum* ble malt av billedkunstnerne Torunn Skjelland og Vigdis Fjellheim rett på veggen og var mer enn 60 meter langt. Verket stod klart til jubileet i juni.

1964 Martin Luther King jr.(24.09.14–27.09.15), om fredsprisvinneren fra 1964. Utstillingen fortalte den ukjente historien om hvorfor og hvordan Martin Luther King jr. fikk Nobels fredspris. Utstillingen ble også vist ved Martin Luther King, Jr. National Historic Site i Georgia gjennom hele 2015.

1965 Unicef (06.10.16–26.03.17). I 1965 gikk fredsprisen for første gang til noen som arbeidet for barns rettigheter. I utstillingen som åpnet i oktober fortalte vi den ukjente historien om hvorfor og hvordan Unicef fikk Nobels fredspris.

Ser du hva jeg mener? (22.02.14–01.02.15) – en utstilling som viste barns ytringer gjennom egne kunstverk i samarbeid med Det Internasjonale Barnekunstmuseet.

Dalai Lama – smilende megakjendis, åndelig superhelt og fredsprisvinner (28.05.15–03.03.16). En tegnet utstilling om hvordan han ble Dalai Lama. Utstillingen åpnet i forbindelse med den 14. Dalai Lamas 80-årsdag.

Fredsprisutstillingen 2015: Den tunisiske metode (11.12.15–27.11.16). Fredsprisutstillingen om Tunisia og Kvartetten for Nasjonal Dialog ble laget i samarbeid med Magnum-fotografen Moises Saman. For utstillingen ble det også produsert fem dokumentarfilmer basert på intervjuer med Kvartetten

Hightlights-utstilling om den nye fredsprisvinneren (des 2015–des 2016) ble produsert for sponsorene og åpnet i desember 2015 i Telenors og ABBs hovedkontorer.

Peace at Work – en vandreutstilling med høydepunkter fra alle fredsprisutstillingene siden 2005 ble oppdatert og vist på Nobels Fredssenter, Union Scene i Drammen, og på Telenor Arena.

FØLGENDE UNDERVISNINGSOPPLEGG BLE TILBUDT SKOLENE:

Malala og Kailash – om barnearbeid og betydningen av utdanning. Opplegget inkluderte Fredsprisutstillingen 2014 *Malala* og *Kailash* og ble gjennomført for 1.-4. trinn, 5.-7.trinn, 8.-10.trinn og videregående skoler og folkehøgskoler.

Øye for øye – om fiendebilder, konflikt og menneskeverd. Opplegget inkluderte utstillingen *Targets* og ble gjennomfør for 8.-10.trinn og videregående skoler og folkehøgskoler.

Alle barn har rett til… – om barnekonvensjonen og Nobels fredspris. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i Nobels Fredssenters faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.–4. trinn.

Alfred – om mannen bak Nobels fredspris. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i Nobels Fredssenters faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.–4. trinn.

Følgende omvisninger ble tilbudt skolene:
Skoleomvisning gjennom faste og temporære utstillinger, om Alfred Nobel og Nobels fredspris, og dialog om hva hver enkelt kan gjøre for å bidra til fred. For alle trinn.

Menneskerettigheter og fredsprisen – en omvisning om menneskerettighetenes plass i Nobels fredspris' historie. Omvisningen tok utgangspunkt i de temporære og de faste utstillingene. For 5.–7. trinn, 8.–10. trinn, videregående trinn og folkehøyskoler.

Andre tilbud til barn:
Fred & Toca Loca – en barneløype (til juni). Gjennom aktiviteten ble barna kjent med fem fredsprisvinnere (og mulige fremtidige vinnere). For barn i følge med voksne fra 5 til 12 år.

Fred & Toca Loca går for grønt – en barneløype (fra juni). Gjennom aktiviteten ble barna kjent med fem fredsprisvinnere som har arbeidet for miljøet. For barnefamilier og barnehager.

Utforsk Nobels Fredssenter med Fred & Toca Loca – et aktivitetshefte varierte oppgaver tilknyttet om Nobels Fredssenter og fredsprisvinnere. For barnefamilier og barnehager.

Malala og Kailash – et løypekart med varierte oppgaver tilknyttet Fredsprisutstillingen 2014 *Malala* og *Kailash*. For barnefamilier.
I 2015 var medlemmene i Barnas Fredsklubb junioreksperter på fredsprisvinneren dagen etter annonsering, og de åpnet barneaktiviteten *Fred & Toca Loca går for grønt.*

ARRANGEMENTER I 2015

6. januar

Hydros nyttårsseminar
Også i år arrangerte Hydro sitt politikerseminar hos oss i forkant av sin nyttårskonsert i Konserthuset. Innlegg ved Svein Richard Brandtzæg, Petter Haas Brubakk og Hans Christian Gabrielsen med påfølgende debatt. Seminaret ble avsluttet med matservering. 70 besøkende.

10. februar

Mottakelse i anledning Gunnar Stålsetts 80-årsdag
Taler, samtale med jubilanten og musikalske innslag. Ca. 120 gjester.

3. mars

Dypdykk i norsk sikkerhetspolitikk
Christian Borch i samtale med Robert Mood. I samarbeid med Den norske Atlanterhavskomite. Arrangementet foregikk i Ankomsthallen. 150 besøkende.

12. mars

Boklansering: Seks dager i april
Stein Arne Nistad lanserte sin dokumentarroman *Seks dager i april* i Ankomsthallen. 110 besøkende.

12. april

Turist i egen by
En svært vellykket gjennomføring av *Turist i egen by*. Fredssenteret hadde en flott og godt plassert stand i Rådhuset som ga fin profilering. Omvisninger hele dagen. 3696 besøkende.

16. april

Dagens dynamitt: Ytringsfrihet – Det må da være grenser
Nobels Fredssenters første *Dagens dynamitt* handlet om Ytringsfred. Vikar for informasjonssjef Ingvill Bryn Rambøll ledet en debatt med Bushra Ishaq, Anine Kierulf og Knut Olav Åmås. 40 besøkende.

22. april

Jordens salt, førpremiere
Sammen med Arthaus og Film fra Sør inviterte Nobels Fredssenter til førpremiere på filmen *Jorden salt* – om fotografen Sebastião Salgado. Fredssenterets direktør Bente Erichsen innledet på Vika kino, og etter visningen var det samtale på Alfred mellom journalist og filmkritiker Vegard Larsen og fotografene Espen Rasmussen og Jonas Bendiksen. Ca. 90 besøkende på Alfred – og dermed fullt hus.

23. april

Bokslukerprisen
Foreningen !Les' bokslukerpris ble delt ut for første gang med et arrangement i Toghallen. Barna hadde stemt fram sine ti favorittbøker. Det var sceneshow, forfattermøter og pedagogiske opplegg. 100 barn fra fem klasser på 6. trinn fra hele landet og 40 voksne var til stede.

23. april

Dagens dynamitt: «Hva er det med Boko Haram?»
Hvem er egentlig Boko Haram og hvordan kunne de bli så mektige? Hvorfor kidnapper de skolebarn, og spesielt jenter? Kan konflikten i Nord-Nigeria løses? Dette var spørsmålene som ble belyst av Morten Bøås, seniorforsker NUPI, Kyrre Lind, programsjef Leger uten Grenser, Gina Lende, PhD religionshistorie. Moderator var Peter Markovski, redaksjonssjef Aftenposten. 30 besøkende.

30. april

Dagens dynamitt: «Hvor mange må dø i Middelhavet?»
Flyktningkatastrofen i Middelhavet var oppe til debatt: Tar eller redder norske og europeiske institusjoner liv? Kan Norge gjøre mer? Hvordan kan enkeltmennesker bidra? Med Kristian Norheim (FrP), Stortingsrepr./Utenriks- og forsvarskomiteen, Bjørn Nissen, styreleder Leger Uten Grenser, Gunnar Ekeløve-Slydal, ass. gen.sekr. i Den norske Helsingforskomite, Line Ollestad, konsulent i Norges Rederiforbunds beredskapssekretariat. Moderator var Erik Wold. 40 besøkende.

7. mai

Dagens dynamitt: «Krisen i Øst-Ukraina»
Om situasjonen i de okkuperte områdene og hvordan konflikt og propaganda påvirker samfunnet i Russland og Ukraina. Med Arkadiy Babchenko, blogger, forfatter og krigskorrespondent, Moskva, Ella Polyakova, Soldatmødre i St. Petersburg, Anastasia Stanko, journalist i ukrainske Hromadske TV og korrespondent i Øst-Ukraina, Krassimir Yankov, etterforsker, Amnesty International Ukraina. Moderator var Christian Borch. 160 besøkende.

18. mai

Alumni reception for Kingston University (utleie)
Tidligere norske studenter var invitert til en mottakelse i Toghallen. Hadia Tadjik holdt tale. Alfred serverte mat og drikke. 100 gjester til stede.

21. mai

Dagens dynamitt: «Sikkerhetspolitisk dypdykk»
Sammen med Den Norske Atlanterhavskomité inviterte Fredssenteret forsvarsminister Ine Eriksen Søreide til å kommentere funnene i rapporten som sier at det norske forsvaret ikke er godt nok rustet til å møte dagens trusselbilde. Moderator var Christian Borch. 100 besøkende i Ankomsthallen.

28. mai

Åpning Dalai Lama
Åpning av Dalai Lama-utstillingen i Fredssenterets undervisningsrom. Åpningstale av Dalai Lamas representant i Europa, Chonpel Tsering. Kunstnerisk innslag ved Tal Coleman. 75 gjester.

28. mai

Dagens dynamitt: «Dalai Lama til glede og besvær»
Dalai Lama som kontroversiell fredsprisvinner på den ene siden og smilende inspirator på den andre. Det var to foredrag fremfor debatt denne gangen. Petter Karal, prosjektleder for Dalai Lamas besøk til Norge 2014, snakket under overskriften «Dalai Lama til glede». Olav Njølstad snakket under overskriften «Dalai Lama til besvær». 50 besøkende.

3. juni

Mottakelse Rolls Royce (utleie)
I forbindelse med Nor shipping-messen var Toghallen leid ut til Rolls Royce som hadde en mottakelse for sine kunder. Alfred serverte mat og drikke. 200 gjester.

6. juni

10-års bursdag
Hele 5435 store og små besøkte Nobels Fredssenter da vi feiret bursdag utenfor Nobels Fredssenter. Det var tett program hele dagen. Cirkus Xanti, Yousef Johannes, Universitetet i Oslo, Unicef, Røde Kors og Fortellerhuset bidro med aktiviteter i tillegg til alle de aktivitetene vi sto for selv. Sjiraffen Fred er materialisert i form av en nesten tre meter høy maskot – og han var svært populær. En flott og vellykket feiring!

10. juni

jubileumsfest
Nobels Fredssenters 10-årsjubileum ble markert med mottakelse og program i Toghallen. H.M. Kong Harald var til stede. Statsminister Erna Solberg holdt hilsningstale, Shirin Ebadi og Kailash Satyarthi ble intervjuet av Amnesty Norges leder John Peder Egenæs om situasjonen for kvinner og barn i verden i dag. Nobels Fredssenters arkitekt David Adjaye ble intervjuet av konferansier Thorbjørn Harr. Øvrige talere var Olav Njølstad og Bente Erichsen. Musikk ved Ingrid Olava. Det ble servert mat fra Alfred. 170 spesielt inviterte gjester.

15. og 16. august

Mela Klassisk
I forbindelse med Mela-festivalen ble Mela Klassisk ble arrangert i Toghallen, gratis adgang begge dagene. 5950 besøkende totalt.

19. august

Utslippsfrie byer
ABB arrangerte en elektrisk turné etter oppfordring fra Zero. Marius Holm, Guri Melby, Stian Berger Røsland, Nikolai Astrup og Heikki Holmås deltok i seminar i Toghallen. 60 besøkende.

3. september

Dagens dynamitt – Politikerspråket i endring
Om retoriske grep i valgkamp og politiske debatter. Panel: Hege Ulstein, Paul Chaffey og Kjell Terje Ringdal. Moderator: Ingvill Bryn Rambøll. 30 besøkende.

10. september

Dagens dynamitt – Ungdom og valg
Ingeborg Senneset fra Aftenposten Si;D ledet en debatt om stemmerett for 16-åringer. Med ungdomspolitikerne Agnes Nærland Viljugrein og Håkon Anders Flydal, samt forsker Guro Ødegård. 15 besøkende.

11. september

Kulturnatt – samarbeid med Kulturetaten i Oslo Kommune
Gratis adgang fra 18.00 til 23.00. Fokus på 10-årsjubileet med 10 prosent avslag på varer i butikken og på Alfred, 10 omvisninger og jubileumsutstillingen *Peace at Work* i Ankomsthallen. 1860 besøkende.

17. september

Dagens dynamitt – Sikkerhetspolitisk dypdykk
Med Den norske Atlanterhavskomité: Christian Borch intervjuet professor Julian Lindley-French. 75 besøkende.

24. september

Dagens dynamitt – Artist talk
Kunstnersamtale, journalist Kadafi Zaman intervjuet Herlinde Koelbl, fotografen bak utstillingen og boken Targets. 150 besøkende.

24. september

Utstillingsåpning Targets
Herlinde Koelbl og ambassadør Dr. Axel Berg holdt taler, Bjørn Tore Godal åpnet utstillingen. Guro von Germeten sto for kunstnerisk innslag. 200 besøkende.

25. september

Lansering Coexista

Armbåndet Coexista som er utviklet av Nina Grünfeld, og symboliserer avstand fra islamofobi, antisemittisme og gryende ekstremisme, ble lansert på Alfred. 90 inviterte gjester.

1. oktober

Dagens dynamitt – Flukten gjennom Europa

Fire personer, tettere på flykningene fra Syria enn de fleste andre, delte inntrykk og synspunkter. Med Espen Rasmussen, Narges Pourzia, Siv Sandvold og Karin Afeef. 49 besøkende.

6. oktober

Utstillingsåpning 1965 UNICEF

I 2015 var det 50 år siden UNICEF ble tildelt Nobels Fredspris. I den forbindelse åpnet Nobels Fredssenter en liten utstilling om denne fredsprisen, den første prisen som gikk til noen som jobber for barns rettigheter. Generalsekretær i UNICEF Norge, Bernt Apeland, åpnet utstillingen. 55 personer gjester.

8. oktober

Dagens dynamitt – Sikkerhetspolitisk dypdykk

I samarbeid med Den norske Atlanterhavskomité. Christian Borch samtalte med forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen én uke etter at han leverte sitt fagmilitære råd 2015. 150 besøkende.

9. oktober

Kunngjøring av Fredsprisen

Annonseringen fra Nobelinstituttet ble overført direkte i Ærestunnelen, Ankomsthallen og på Alfred. 266 personer var innom for å se på kunngjøringen.

10. oktober

Feiring av Fredsprisen med Åpen dag

Ekstra omvisninger, avduking og presentasjon av diplomet som var laget av Willibald Storn samt foredrag av Kaci Kullmann Five om Kvartetten for nasjonal dialog, og av Olav Njølstad om utvelgelsesprosessen. 2035 besøkende.

15. oktober

Travel Tech Day

Et seminar der flere foredragsholdere fortalte om hvordan innovasjon og teknologi er viktig for å lykkes i reiselivsbransjen. Travel Tech Day er en del av Oslo Innovation Week. 50 deltakere.

15. oktober

Dagens dynamitt – Om Nobels Fredspris 2015

Geir Helljesen ledet en debatt der Åsmund Aukrust, Vidar Helgesen, Elisabeth Eide, Hans Christian Gabrielsen og Asle Sveen diskuterte hvorfor prisen til *Kvartetten for nasjonal dialog* er viktig, og hva den kan bety for den fremtidige utviklingen i Tunisia og Midt-Østen. 35 besøkende.

22. oktober

Dagens dynamitt – Stormaktsspillet om Syria

Christian Borch ledet en debatt om USAs og Russlands opptrapping i Syria. I panelet var Jacob Børresen, Julie Wilhelmsen og Cecilie Hellestveit. 120 besøkende.

28. oktober

1. November – Fra ungdommen

Oslo World Music Festival viste fotoutstillingen *Fra Ungdommen: de glemte stemmene og ansiktene i konflikten i Syria.* 20 syriske flyktningbarn har formidlet sin virkelighet gjennom kameralinsene. Utstillingen ble vist i to flyktningetelt utenfor Nobels Fredssenter i hele festivalperioden.

28. oktober

Oslo World Music Festival – I ytringsfrihetens navn

Seminar i samarbeid med Oslo World Music Festival. Første del handlet om hvordan unges perspektiv kan påvirke forståelsen av konflikten i Syria. Daniel Brown ledet en samtale med Maria Korkunc, Martin Whatson, Feras Ayob, Khaled Soliman og Ola Ulmo. Andre del handlet om risiko ved bruk av ytringsfriheten i kreative uttrykk. Brown samtalte med Mohamed Beshir Abady og Samer Saim Aldhr. John Peder Egenæs holdt appell og Hello Psychaleppo avsluttet med kunstnerisk innslag. 75 besøkende.

29. oktober

Dagens dynamitt – Djevelske damer – Kvinner i musikken

Dagens dynamitt i samarbeid med Oslo World Music Festival, Ferdigsnakka og Riddu Riđđu. Hva er de sosiale, økonomiske og praktiske utfordringene kvinnelige musikere, produsenter og managere opplever? Hvilke utfordringer oppleves i ulike nasjonale kontekster? Og hvordan påvirker slike utfordringer musikken som blir skapt? Kristin Danielsen modererte en samtale mellom Paula, Rivera, Miss Bolivia, Åsa Hamnestål, Birgitte Mandelid, Anne Hilde Neset og Maxida Märek. 130 besøkende.

29. oktober

Popupkonsert

I etterkant av Dagens dynamitt holdt Maxida Märek en popupkonsert i utstillingen Targets.130 besøkende.

5. november

Dagens dynamitt – Droner som dreper

Fredrik Græsvik ledet en debatt med tidligere dronepilot Brandon Bryant (US Air Force) Henrik Syse, Regina N. Alexandrova, Geir Ødegaard og Tonje Hessen Schei. 90 besøkende.

12. – 15. november

Den farlige reisen

Norsk Folkehjelp viste tegneserien *Den farlige reisen* som utstilling utenfor Nobels Fredssenter. Serien baserer seg på sanne historier om tre flykninger. Den er utgitt av produksjonsselskapet PositiveNegatives som har spesialisert seg på å skildre sosiale spørsmål i samtiden gjennom tegneserieformatet. Utstillingen ble åpnet av generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Liv Tørres.

12. november

Dagens dynamitt – Kunst og katastrofe

Samtale under overskriften Kunst og katastrofe. Kunstneren Hasko Yousef Ali, en av *Den farlige reisen*s hovedpersoner, medvirket. Mens bildene hans reiste verden rundt på utstillinger, var han selv tvunget til en livsfarlig båtreise over Middelhavet. Konseptutvikler Benjamin Dix, tegner Lindsay Pollock, animatør Wael Toubaji og Liv Tørres deltok også i samtalen som ble ledet av journalist Mala Wang-Naveen. 110 besøkende.

27. november

Lansering av Nordic Network for Women Mediators (utleie)

I samarbeid med NOREF og PRIO lanserte Utenriksdepartementet et eget nettverk for kvinnelige fredsmeklere i Norden. Statssekretær Tore Hattrem innledet. 120 deltakere.

10. desember

Redd Barnas fredsprisfest

I år ble igjen Redd Barna sin fredsprisfest arrangert i *Toghallen* der skolebarn fikk møte fredspristakerne. Festen ble og streamet og store deler gikk direkte på NRK og TV2. 290 gjester.

10. desember

Overføring for publikum

Fredsprisseremonien fra Oslo Rådhus ble overført på storskjerm i *Toghallen*, *Ankomsthallen* og på *Alfred*. Det ble servert kaffe og kransekake. 260 besøkende.

11. desember

Åpning av fredsprisutstillingen 2015

Inviterte gjester fikk høre tale av Gerd Kristiansen (LO) og Kristin Skogen-Lund (NHO) da utstillingen *Den Tunisiske Metode* ble åpnet. Abdassatar Ben Moussa holdt åpningstale på vegne av fredspristakeren.

18. desember

Avslutningsmarkering for Bente Erichsen

140 spesielt inviterte gjester var med da Nobels Fredssenters styre og ansatte takket Bente Erichsen for hennes år som direktør. Programmet bestod av taler og kunstnerisk innslag av Paulin Voss, Kate Pendry og Guro von Germeten.

Resultatregnskap 01.01-31.12

Alle tall i NOK

	Note	2015	2014
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		11 423 727	8 218 653
Statstilskudd	9	29 519 000	30 133 454
Sponsorinntekter	7	12 000 000	11 800 000
Annen inntekt	9	3 342 932	3 050 761
Sum driftsinntekter		56 285 659	53 202 868
Driftskostnader			
Varekostnad		2 745 920	1 880 969
Lønnskostnad	3	23 735 386	20 713 102
Avskrivning	4	2 678 029	1 619 826
Annen driftskostnad	3, 6	25 540 847	27 880 299
Sum driftskostnader		54 700 182	52 094 196
Driftsresultat		1 585 477	1 108 672
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		215 150	472 308
Annen finanskostnad		59 834	68 573
Netto finansposter		155 316	403 735
Ordinært resultat før skattekostnad		1 740 793	1 512 407
Årsresultat		1 740 793	1 512 407
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	5	1 740 793	1 512 407

31. desember 2015
Oslo, 20. april 2016

Olav Njølstad	Karin Cecilie Kullmann Five	Hans Olav Sverker Amglin
Styrets leder	Nestleder	Styremedlem
Siri Beate Hatlen	Olav Aarnæs	Liv Torres
Styremedlem	Styremedlem	Daglig leder

Balanse pr. 31. desember

Alle tall i NOK

	Note	2015	2014
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Installasjoner og utstyr	4	11 001 345	5 638 899
Sum varige driftsmidler		11 001 345	5 638 899
Sum anleggsmidler		11 001 345	5 638 899
Omløpsmidler			
Varer	8	1 782 092	1 172 311
Fordringer			
Kundefordringer		487 341	438 412
Andre fordringer		2 142 979	2 237 983
Sum fordringer		2 630 320	2 676 395
Bankinnskudd	2	7 685 722	9 902 986
Sum omløpsmidler		12 098 134	13 751 692
Sum eiendeler		23 099 479	19 390 591
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	5	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	14 890 104	13 149 311
Sum opptjent egenkapital		14 890 104	13 149 311
Sum egenkapital		15 090 104	13 349 311
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 382 679	1 627 722
Skyldige offentlige avgifter	2	1 608 856	1 523 659
Annen kortsiktig gjeld		4 017 840	2 889 899
Sum kortsiktig gjeld		8 009 375	6 041 280
Sum gjeld		8 009 375	6 041 280
Sum egenkapital og gjeld		23 099 479	19 390 591

Noter til regnskapet for 2015

Alle tall i NOK

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Salgsinntekter
Inntektsføring ved salg av varer og billettinntekter skjer på leveringstidspunktet. Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Sponsorinntekter og statstilskudd inntektsføres lineært over den perioden de vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter
Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdninger
Lager av innkjøpte varer er individuelt verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO- prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskriving for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid dersom de har levetid over en regnskapsperiode. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives over resterende økonomisk levetid.

Pensjoner
Selskapet har ytelsespensjonsordning i Statens Pensjonskasse. Man har valgt å benytte seg av adgangen små foretak har til å ikke balanseføre forpliktelsen knyttet til ordningen, med grunnlag i bestemmelse om dette i NRS 8 for pensjonsordninger finansiert ved fondsopplegg. Premie til pensjonsordningen dekkes dels av stiftelsen og dels av de ansatte. Innbetalt pensjonspremie er kostnadsført som årets pensjonskostnad og klassifisert sammen med lønnskostnader.

Offentlige tilskudd
Offentlige tilskudd regnskapsføres etter bruttometoden.

Noter til regnskapet for 2015

Årsoppgjør

Note 2 - Bankinnskudd

	2015
Bundne skattetrekksmidler utgjør	813 704

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader	2015	2014
Lønninger	19 373 706	17 178 387
Arbeidsgiveravgift	2 937 149	2 618 070
Pensjonskostnader	421 866	392 723
Andre ytelser	1 002 662	523 920
Sum	23 735 383	20 713 100

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 34,5 årsverk.

	Lønn	Pensjonsutgifter	Annen godtgjørelse
Administrerende direktør	1 056 807	20 898	25 196

Det er utbetalt kr 55 000 i styrehonorar i 2015.

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2015
Revisjon av årsregnskapet	108 214
Annen bistand	15 500
Teknisk utarbeidelse av regnskap med noter	20 350
Sum	144 064

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Noter til regnskapet for 2015

Alle tall i NOK

Note 4 - Varige driftsmidler

	Installasjoner og utstyr	Aktivering til nye utstillinger 2015	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.15	9 699 308	3 279 332	12 978 640
Tilgang kjøpte driftsmidler	2 795 361	5 657 548	8 452 909
Avgang solgte driftsmidler	-412 434	0	-412 434
Anskaffelseskost 31.12.15	12 082 235	8 936 880	21 019 115
Akk.avskrivning 31.12.15	-8 856 966	-1 160 804	-10 017 770
Balanseført pr. 31.12.15	3 225 269	7 776 076	11 001 345
Årets avskrivninger	1 517 225	1 160 804	2 678 029

Selskapet benytter lineære avskrivninger for alle driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til 3-5 år. Aktiveringer til nye utstillinger i 2015 avskrives fra mai 2015 da utstillingene åpnet. Kjøkkenutstyr overtatt i 2014 avskrives over 2 år.

Note 5 - Egenkapital

Selskapets egenkapital er endret som følger:

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.15	200 000	13 149 311	13 349 311
Årsresultat	0	1 740 793	1 740 793
Egenkapital 31.12.15	200 000	14 890 104	15 090 104

Note 6 - Driftskostnader

	2015	2014
Konsulent og andre honorarer	3 179 848	2 946 295
Leie lokaler	7 796 294	10 854 953
Driftskostnader bygg	3 010 018	2 914 437
Inventar og utstyr	1 744 973	2 217 290
Kontorkostnader	1 459 366	1 521 709
Trykksaker og annonser	3 278 264	2 537 577
Reise, transport og møtekostnader	1 771 547	1 159 240
Diverse kostnader	3 300 533	3 728 798
Sum	25 540 843	27 880 299

Noter til regnskapet for 2015

Alle tall i NOK

Note 7 - Sponsorinntekter

Nobels Fredssenter hadde i 2015 fire hovedsponsorer. Inntektsføring skjer lineært over avtaleperioden. Totalt bokførte sponsorinntekter i 2015 var på kr 12 000 000. Ikke inntektsført andel av inngåtte avtaler pr 31.12.2015 er kr 24 000 000.

Note 8 - Varer

	2015	2014
Innkjøpte varer for videresalg	1 782 092	1 172 311

Avsetning til generell ukurans svarer til 5 % av varelageret tilsvarende kr 88 237 per 31. desember 2015.

Note 9 - Andre inntekter / offentlige tilskudd

Andre inntekter består av leieinntekter, prosjekt- og arrangementsspesifikke inntekter, samt at Stiftelsen mottar offentlige tilskudd til ulike arrangementer. For 2015 er det mottatt kr 95 000 fra Utdanningsetaten i Oslo Kommune til aktiviteter for Sommerskolen. Det er for 2015 mottatt ordinært statstilskudd fra Det Kongelige Kulturdepartementet på kr 29 519 000.

REVISORS BERETNING

Building a better working world

Til styret i
Stiftelsen Nobels Fredssenter

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nobels Fredssenter, som består av balanse per 31 desember 2015, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapsloven's regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering for revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Stiftelsen Nobels Fredssenter avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2015 og av dens resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi at stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 25. april 2016
ERNST & YOUNG AS

Erik Larsson
statsautorisert revisor

© Nobels Fredssenter 2016. Nobels Fredssenter ®, Nobels fredspris ® og Nobels fredsprismedalje er Nobelstiftelsenes registrerte varemerker. Forsidefoto: Johannes Granseth

Utgiver: Stiftelsen Nobels Fredssenter
Ansvarlig redaktør: Liv Tørres
Redaktør: Ingvill Bryn Rambøl
Design: www.melkeveien.no
Nobels Fredssenter, Brynjulf Bullsplass 1, Postboks 1894 Vika, 0124 OSLO

Nobels Fredssenter

HOVEDSPONSORER OG PARTNERE:
HYDRO telenor group ABB